

СКЛАДОВІ СУБКУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглядаються складові субкультури майбутнього вчителя іноземної мови. Концепція модернізації сучасної української освіти передбачає підготовку компетентних фахівців на рівні світових стандартів, соціально і професійно мобільних, конкурентоспроможних на вітчизняному, європейському і світовому ринках праці. Сучасний викладач повинен відповідати високим вимогам компетенціями і компетентностями, які формуються саме в вузі філологічного напрямку і є складовими професіоналізму.

Метою статті є розкриття складових субкультури майбутнього вчителя іноземних мов. В цьому ключі доцільним буде розгляд культури мислення, культури мовлення, особистісну культуру як складових субкультури майбутнього вчителя іноземних мов. Охарактеризовані поняття «субкультура», «культура мислення», «культура мови», «особистісна культура» як важливих компонентів становлення субкультури студентів - майбутніх вчителів іноземних мов в педагогічній науці. Професійна культура майбутнього фахівця з іноземних мов визначається специфікою його професійно-предметних (дисципліни, які вивчаються) і індивідуально-психологічних умінь. Розглянуто специфіку дисциплін, що впливає на формування культури мислення та культури мовлення студентів, а саме «Практика УПМ англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови». особистісна культура майбутнього фахівця з іноземних мов формується як в університетській

аудиторії, де він учить оцінювати себе та колектив, де саме викладачі вищого навчального закладу шляхом особистого прикладу, взаємоповаги, коректності, почуттями міри у висловлюванні своїх думок при спілкуванні із студентами і колегами, в умінні слухати співрозмовника тощо формують особистісну культуру студента, де існує певний сленг, який студент використовує і в позааудиторному житті, так і в повсякденному житті, де на особистісну культуру впливають безліч чинників, таких як культура сім'ї, оточення в якому спілкується майбутній учитель. Встановлено, що до складу субкультури входять три основних компоненти: культура мислення, культура спілкування і особистісна культура. Визначено, що субкультура майбутнього вчителя формується під впливом навчальних дисциплін і зовнішніх чинників.

Ключові слова: субкультура, культура мислення, культура спілкування, культура мови, особистісна культура, професійна культура, навчальні дисципліни, вчителі іноземних мов.

Постановка проблеми. Концепція модернізації сучасної української освіти передбачає підготовку компетентних фахівців на рівні світових стандартів, соціально й професійно мобільних, конкурентоспроможних на вітчизняному, європейському і світовому ринках праці.

У державних документах (Національній доктрині розвитку України в XXI столітті (2002 р.), законах України “Про освіту” , “Про вищу освіту” (2014 р.), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 р., Рекомендацій Ради Європи з мовної освіти, принципів Болонської декларації, Концепції підготовки вчителя іноземної мови, Державній програмі “Вчитель” (2002 р.), національній програмі вивчення та популяризації іноземних мов “Speak Global – go Global” (2016 р.) зазначено, що сучасний викладач має володіти багатьма компетенціями та компетентностями, що формуються саме у ВНЗ філологічного спрямування і є складовими професіоналізму. У цьому ключі доцільним

буде розгляд культури мислення, культури мовлення, особистісну культуру як складових субкультури майбутнього вчителя іноземних мов.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Дослідження субкультури знайшли відображення в роботах М.Бахтіна, М.Злобіна, М. Гриньової, М.Когана, К.Соколова, Е.Мєдведева, А.Павлова, К.Манхейма, І. Бех, О. Рибалка, Ю. Бусел, В. Лісовського, О. Якуби, А. Бичко М.Гордона, Т. Роззака, М.Брейка, К.Мангейм, Л. Марсилій-Лакоста, С.Тіптона, Е. Тір'як'ян, П.Уіллі, Л. Фойер, У. Еко та ін.

На думку О.Божок «субкультура – це перш за все групове світобачення та своєрідний тип особистості, який відповідно до сформованої системи цінностей відрізняє себе з-поміж інших індивідів. Сутність феномену субкультури не обмежується розумінням змісту, значення і ролі соціальної групи. Субкультура є частиною певного культурного шару, фундаментом якого виступають соціальні групи, а не суспільство в цілому. Під субкультурою слід розуміти систему пануючих норм та цінностей, що не претендує на заміщення, протистояння домінуючій культурі в суспільстві, а реформує культурні засади в сучасного фахівця іноземної мови» [1].

Субкультура майбутнього учителя іноземної мови включає культуру мислення, культуру мовлення та особистісну культуру.

Проблемою вивчення культури мислення займалися такі наковці як С.Драмарецька, О. Митник, Є. Осіпова, Е. Іванов, Є. Куоні.

Теоретичні основи культури мовлення як науки розробляли О.Ахманова, Н. Бабич, В. Виноградов, Б. Головін, С. Єрмоленко, О.Заболотська, А. Коваль, В. Костомаров, М. Пилинський, О. Потєбня, В.Чернишов, Л. Щєрба та ін.

Особистісну культуру розглядали такі учені як В. Адольф, Л.Артемова, В.Винокуров, Б. Нагорний, Л. Яковенко, А.Яковенко, В.Сухомлинский.

Метою статті є розкриття складових субкультури майбутнього вчителя іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Субкультура майбутнього вчителя іноземних мов має включати в себе культуру мислення, культуру мовлення, та особистісну культури.

Під культурою мислення у широкому сенсі розуміють певний ступінь розвитку здатності мислення (системи інтелектуальних здібностей: здібність створювати судження, продуктивна уява тощо) [1]. У вузькому розумінні – це «теоретична» здатність мислення, мистецтво «оперувати поняттями», що досягається шляхом оволодіння прийомами та способами мислення, які допомагають глибоко і всебічно, а отже, правильно відбивати світ, який постійно перебуває у розвитку [7].

Дослідниця С. Драмарецька під культурою мислення розуміє певну дисципліну розуму, що ґрунтується на системі інтелектуальних здібностей: на здатності створювати судження, оперувати поняттями, проблемно, варіативно, конструктивно-перетворювально мислити, інтеріоризувати методологічні знання та вміння тощо [7]. Культура мислення передбачає наявність знань про культуру вираження думки, про основи абстрактного мислення, зумовлює здатності «пізнаючи – доводити» та «доводячи – пізнавати», уміння самостійно мислити та розмірковувати, зосереджувати думку на одному об'єкті й миттєво перемикатися на іншій; вона визначає цінність саморозвитку суб'єкта, його ставлення до наукового знання [2; 8]. У специфічній педагогічній діяльності культура мислення засновується на методологічних знаннях, виходить з тих методологічних принципів, які визначають підхід учителя до побудови педагогічного процесу й аналізу його результатів на основі методологічної рефлексії.

Найбільш важливою складовою культури мислення майбутнього вчителя є культура педагогічного мислення. Проблемою вивчення культури мислення займалися такі наковці як С.Драмарецька, О. Митник,

Педагогічне мислення можна розглядати як вид мисленнєвої діяльності, що дозволяє вчителю пізнавати суть педагогічної ситуації і організувати свої педагогічні дії задля їх цілеспрямованого перетворення. Саме в цьому полягає здатність і потреба вчителя аналізувати, узагальнювати і перетворювати педагогічні ситуації, ухвалювати рішення про вибір і застосування засобів педагогічної діяльності, творчо створювати нові засоби педагогічного впливу на учнів і у навчально-виховному процесі загалом. За походженням педагогічне мислення є системою розумових дій, що виникають на основі пізнання і перетворення складної педагогічної ситуації. Педагогічне мислення безпосередньо відображає практичну діяльність учителя у навчально-виховних ситуаціях. Тому його можна розглядати як своєрідне “педагогічне бачення” навколишнього світу, що відображає психолого-педагогічні і професійні знання, способи розумових дій й установок особистості педагога [10] .

Розглядаючи структуру педагогічного мислення, вчена Є.Осіпова [10] визначає мислення вчителя як складову педагогічної діяльності, що спрямована на вирішення педагогічних задач. Педагогічне мислення розглядають і як узагальнене й опосередковане відображення різних проявів педагогічної дійсності. Проявляється воно у здатності успішно вирішувати постійно виникаючі педагогічні задачі і суперечності, в умінні бачити, розуміти, аналізувати, порівнювати, моделювати, прогнозувати явища педагогічної дійсності [10].

Культура мислення майбутнього вчителя формується під впливом таких навчальних дисциплін як «Практика УПМ англійської мови», «Стилістика», «Лексикологія», «Література Англії та США», «Методика викладання англійської мови» та інші. На заняттях група завдань

спрямована на розвиток критичного мислення, уміння аналізувати, відбирати відповідний матеріал, а також важливим є переробка і відтворення та інтепретація вивченної інформації. Наприклад, ми можемо використовувати такі завдання та прийоми: «мозковий штурм», прогнозування за ключовими словами, пошук відповідей на поставленні запитання на початку уроку, організація різних видів дискусій, відповіді на вірні та невірні судження, організація «круглих столів» та ін.

Таким чином, формування педагогічного мислення майбутніх учителів повинно цілеспрямовано здійснюватися під час їх фахової підготовки в умовах ВНЗ. Лише оволодіння достатнім рівнем педагогічного мислення, як фахової компетенції, дозволить ефективно здійснювати свої професійні функції.

На думку таких учених як О. Ахманова, Н. Бабич, В. Виноградов, Б.Головін, С. Єрмоленко, якісним показником культури вчителя-філолога є культура його мовлення, оскільки не може бути висококультурної людини з низькою мовною культурою.

Культура мовлення – широке і об'ємне поняття, але передусім це – грамотність побудови фраз, простота і зрозумілість викладу, виразність, яка досягається вмінням дібрати потрібні слова та синтаксичні конструкції та активним використанням основних компонентів виразності усного мовлення– тону, динаміки звучання голосу, темпу, пауз, наголосів, інтонації, дикції, правильна вимова слів, правильне використання спеціальної термінології, не багатослів'я.[6] Безсумнівно, для успішності професійної діяльності вчителя необхідними є такі риси його мовлення, як бездоганна дикція, дотримання всіх орфоепічних норм сучасної української літературної мови, добре поставлений голос, уміння керувати диханням, тобто професійне володіння технікою мовлення. Не можна собі уявити живого мовлення без інтонації. Кожне осмислення думки, власної або чужої, може бути правильно виражено й так само сприйнято

слухачами лише в тому разі, коли читець (мовець) правильно використовує всі компоненти мовлення (систему його звуків, складобудови, словесного наголосу) та інтонації (органічної єдності пауз, логічної та емоційної функції наголосів, мелодики, темпу, ритму й голосового тембру) [6;12]. Практичні навички "декодування" інтонації співбесідника, уміння використовувати акустичні засоби впливу на слухачів є необхідними для ефективного професійного спілкування. Однак проблема полягає в тому, що навчитися інтонації як твердять психологи неможливо [6; 12]. Слід зауважити, що штучно створена інтонація помічається слухачами одразу, саме природність інтонації, її відповідність ситуації спілкування є її головними комунікативними перевагами. Відтворення заданої інтонації нічого не навчає, однак можна навчитися слухати й розуміти змістові значення інтонації співбесідника, можна визначити педагогічні можливості використання інтонаційних засобів, виявити спектр їх упливів, співвіднести ці можливості з особливостями певного голосу, індивідуальності мовленнєвої поведінки [6; 12].

Культура мовлення фахівця виявляється у дотриманні норм літературної мови, володінні професійною мовою, умінні висловлюватися правильно й виразно, використовуючи вміло і за призначенням різні стилістичні засоби мови. Науковці виділяють два головні показники культури мовлення – правильність і комунікативну доцільність.

Досягти високого рівня культури мовлення неможливо без високої лінгвістичної свідомості носія мови, любові до неї, постійної потреби аналізувати, удосконалювати, шліфувати власне мовлення. Для цього необхідно добре оволодіти мовними нормами, стежити за їх змінами, не допускати змішування мовних явищ, проявів інтерференції; критично ставитися до написаного і мовленого слова. Як зазначає науковець Заболотська О.О: «поняття «культура мовлення» це уміння логічно, ясно, зрозуміло, доречно, виразно, різноманітно висловлювати свою думку в

процесі спілкування» [5]. Учена зазначає, що особливе місце серед якостей культури мовлення посідає доречність як ознака, що організовує точність, логічність і вимагає добору мовних засобів, відповідних меті й умовам спілкування. Також виділяються такі якості як тактовність, вміння уважно слухати, не перебивати, тактовно включатись у розмову, доступно і зрозуміло використовувати свої думки, говорити коректно, з повагою, точність висловлювань[5].

Таким чином, для професійного опанування культурою мовлення студенти особливу увагу повинні приділити вивченню дисциплін: «Практика УПМ англійської мови», «Практична граматики англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Теоретична фонетика англійської мови», які формують означену категорію.

З навчальної дисципліни *“Практика УПМ англійської мови”* студент має оволодіти системою англійської мови та нормами її функціонування у мовленнєвих комунікативних ситуаціях у різних сферах суспільно-політичного життя та побуту, сформувати лінгвокраїнознавчу компетенцію з метою вільного оперування засвоєним матеріалом та набутими навичками у професійній діяльності.

Особливу увагу слід приділити вивченню *«Практичної фонетики англійської мови»*, де студенти повинні цілком оволодіти навичками вимови, постановою англійської вимови, правильно вживати наголос та інтоцію у діалогічному та монологічному мовленні.

З курсу *«Теоретичної фонетики англійської мови»* основи культури формуються у знаннях студентів застосування основних національних варіантів англійської мови, норм вимови та орфоепічної практики; майбутній учитель повинен уміти коректно оформлювати власне іншомовне мовлення згідно норм та правил вимови; здійснювати

коректний вибір варіантів вимови в аспекті норм літературної англійської мови.

З *«Лексикології англійської мови»* та *«Стилістики англійської мови»* студенти повинні не лише знати етимологічний склад англійської мови, шляхи формування лексики англійської мови, регіональні особливості англійської мови, специфіку вживання фразеологічних одиниць та стилістично маркованої лексики, семантичні групи слів, явища синонімії, антонімії, омонімії та полісемії в англійській мові, основні засади формування словників з англійської мови, а й уміти застосовувати знання при семантичному аналізі тексту, аналізувати художній текст на фонетичному, морфологічному, синтаксичному, семантичному рівнях; самостійно переробляти поточну наукову інформацію зі стилістичних досліджень мови і знаходити в ній елементи, необхідні для впровадження у викладацьку практику.

Наступним важливим компонентом субкультури майбутнього фахівця іноземної мови є особистісна культура. Вивченню цієї проблеми присвячені праці В. Адольф, Л. Артемової, В. Винокурова, Б. Нагорного, Л. Яковенко, А.Яковенко, В. Сухомлинського.

Поняттям «культура особистості», як правило, позначається рівень вихованості та освіченості людини, рівень оволодіння нею тією чи іншою сферою знання або діяльності, тобто фіксується якість людини, спосіб її поведінки, ставлення до інших людей, до професійної та інших форм діяльності. Культура особистості, як цілісне утворення визначається глибиною, широтою й мірою освоєння та засвоєння нею національних та загальнолюдських надбань матеріальної і духовної культури, перетворенням їх на свій внутрішній духовний світ та вмінням застосовувати у процесі життєдіяльності та спілкування з іншими людьми [3, с. 54]. Особистість є і творінням культури, і її творцем. Освоюючи світ культури, людина творить себе як особистість, і саме через своє особистісне начало намагається збагачувати цей світ культури [3, с.

54]. Основними компонентами особистісної культури майбутнього педагога, виступають базисні (фундаментальні) цінності – покликання і любов. Покликання – це смисложиттєве завдання в певному виді діяльності, вирішенню якого людина присвячує своє життя. Це завдання містить цілу життєву програму та пов'язує людину з цінностями добра, істини і краси. Покликання формується, при взаємодії двох чинників: 1) специфічної налаштованості людини до пошуку сенсу життя, свого призначення у ньому, яскраво вираженого прагнення бути значущим, потрібним у цьому житті; 2) пошукової активності у різних видах діяльності. Оскільки у кожній людині при виконанні свого буттєвого покликання є необхідність входити у глибокий і тісний зв'язок з усіма іншими людьми, то у цьому процесі її особистісна культура виявляється у переживанні та реалізації іншої базової цінності – любові [3; 11]. Любов, як цінність людського життя – складне явище, універсальне і точне визначення якому дати важно.

Готуючи конкурентноздатного студента ВНЗ при створенні концепції виховання особистісної культури необхідно особливу увагу приділити формуванню у студентів уміння сприймати природу людини в цілому як позитивну, вчити їх швидкому встановленню глибоких і емоційно-насичених контактів з людьми, формувати сприйняття індивідуальності іншої людини як цінності, сприймати культуру іншої країни, розвивати комунікативну культуру.

Слід сказати, що рівень загальної культури сучасної студентської молоді характеризується рівнем особистісної культури, яка формувалася під впливом сім'ї, близького оточення, шкільного колективу. А зміст навчання і виховання у ВНЗ повинен підвести молоду людину до свідомого розуміння особистісного «Я». Духовне виховання формується через систему виховних заходів, вивчення дисциплін, участь у позааудиторній діяльності, що визначає ціннісне відношення до життя, забезпечує стійкий, гармонійний розвиток молодої людини. Її внутрішнє

особистісне зорієнтовано на утвердження почуття відповідальності, обов'язку, честі і совісті, інших чеснот, які підвищують рівень духовної культури через засвоєння певних знань та формують людські, професійні, ділові та морально – етичні якості. Педагогічні засоби та прийоми навчання допомагають вплинути на внутрішні якості особистості: розум, почуття, світосприймання.

Особистісна культура студента складається з таких складових як: пізнавально – інтелектуальна, соціально – діяльнісна та суспільна. Пізнавально – інтелектуальна складова особистісної культури проявляється в рівні засвоєння знань, умінь та навичок, бажанні професійного навчання на рівні особистісних здібностей та самовизначення на навчання протягом всього життя. Оцінка морально – етичних рис та вольових якостей, усвідомлення наявності особистісного ідеалу, передбачає варіанти самореалізації [4].

У процесі взаємовідносин з іншими людьми, спілкуванні, виконанні індивідуальних ролей у суспільно – корисних справах (позааудиторних заходах, конкурсах, благодійництві), формуються лідерські якості студента, готовність брати відповідальність за результати своєї діяльності. Соціально – діяльнісна складова духовної культури молодого людини показує рівень готовності її до самостійного життя [4].

Суспільна (людинотворча) складова культури студента по суті має суспільно – корисну спрямованість. В навчально – виховному процесі формується відповідний рівень тих ділових якостей, без яких неможлива професійна діяльність. Це відповідний рівень морально – етичних норм, індивідуальна самостійність, впевненість у своїх діях та вчинках, ініціатива, активна участь у суспільно – корисних справах, самовдосконалення на перспективи та ін. [4].

У процесі формування субкультури студент розширює свою

особистісну за рахунок прилучення до мовної картини світу носіїв цієї мови, до їх духовної спадщини, національно - специфічним способом досягнення міжкультурного взаєморозуміння. Він навчається також пояснювати їх спосіб життя, поведінку. При цьому у свідомості студента здійснюється синтез знань як про специфіку рідної культури, культури першої та інших мов, так і про спільність знань про культури та комунікації. Саме за рахунок критичного осмислення чужого способу життя і здійснюється процес збагачення індивідуальної картини світу студента. Також студенти активно беруть участь в організації свят, наприклад таких як «Boxing Day», «Christmas», «St.Valentine's Day», «Saint Patrick's Day», «Halloween», «Thanksgiving day». Студенська молодь не тільки відзначає свята в університеті, але й активно запозичує святкування в своє життя розширюючи свою особистісну культуру».

Вивчаючи мову, студентська молодь не може не використовувати іноземні слова у своєму повсякденному спілкуванні та в університетському середовищі. Молодь є найбільш соціально активною ланкою суспільства, тому саме через неї запозичена лексика укорінюється у суспільстві. Вживаючи англійські запозичення (англіцизми) молодь наближується до культури та стилю країни, мову якої вивчають.

Кожній особистості студентського віку властиві свої специфічні потреби, інтереси, ціннісні орієнтації. Загальне в них – потреба в самоствердженні, самовизначенні, самореалізації через максимальний вияв самостійності та ініціативи. Це і становить своєрідне "мотиваційне ядро" особистості. Залежно від можливостей, які середовище надає особистості для реалізації цього ядра, можна відповісти на такі запитання: як поводить себе молода людина, чому вона обирає саме таку модель поведінки в конкретній життєвій ситуації. У зв'язку з вищезазначеним, актуалізується роль формування особистісної культури.

Свое « Я» студенти як правило реалізують за допомогою мови, спілкування, зовнішнього вигляду, символіки (атрибутів). Останнім часом особливо значущими стали тексти, які передаються через комп'ютерну мережу Інтернет, так як новітні технології володіють надзвичайними інформаційними можливостями і надають великий спектр послуг. Студенти, використовуючи Інтернет, отримують необмежений доступ до цікавих країнознавчих матеріалів із різних галузей, таких як: «Культура», «Музика», «Спорт», «Молодіжні організації» та інші. Також Інтернет надає можливість іншомовного спілкування з представниками іншої культури шляхом листування електронною поштою та в соціальних мережах, таких як Facebook та Instagram, що безумовно впливає на вживання лексики, збільшення словникового та фразеологічного запасу, також корегується і відточується культура написання листів і орфографія. В своїх аккаунтах в соціальних мережах, студенти, які вивчають мову, розміщують записи та хештеги до них на англійській мові частіше ніж на українській та російській.

Часто ці культурні форми називають дискурсами, а завершені види популярної продукції – "текстами" (відеокліпи, пісні, телепрограми, фото тощо).

Студенти, які вивчають іноземні мови розуміють написи, тому на них відбивається їх світогляд, моральні цінності. Поглянувши на надписи на одязі сучасних студентів, можна відразу ж отримати достовірне уявлення про особистісну культуру їх носіїв.

Таким чином, особистісна культура майбутнього фахівця з іноземних мов формується як в університетській аудиторії, де він учить оцінювати себе та колектив, де саме викладачі вищого навчального закладу шляхом особистого прикладу, взаємоповаги, коректності, почуттям міри у висловлюванні своїх думок при спілкуванні із студентами і колегами, в умінні слухати співрозмовника тощо формують особистісну культуру студента, де існує певний сленг, який студент використовує і в

позааудиторному житті, так і в повсякденному житті, де на особистісну культуру впливають безліч чинників, таких як культура сім'ї, оточення в якому спілкується майбутній учитель.

Висновки та пропозиції. Отже, встановлено, що до складу субкультури входять три основні складники: культура мислення, культура спілкування та особистісна культура. Визначено, що субкультура майбутнього вчителя формується під впливом навчальних дисциплін та зовнішніх факторів.

Проведене дослідження не вичерпує зазначених проблем з формування субкультури студентів мовних вищів. Перспективними напрямками вбачаємо розкриття специфіки підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

Література

1. Божок О.І. Феномен субкультури в багатогранності буття культури. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*: збірник наукових праць. К., 2009. С. 17-21.
2. Бойко Е. Ф. Совершенствование методологической культуры учителя в системе повышения квалификации : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08/ Новокузнецк, 2003. 159 с.
3. Винокуров В.И. Универсалии личностной культуры. *Человек в культуре*: материалы VIII Всероссийской научно-практической конференции, посвященной Дню славянской письменности та культуры. Ульяновск: ИПК ПРО, 2000. 165 с.
4. Горіна О. Т. Теоретичні аспекти формування духовної культури студентської молоді. URL: <http://tme.umo.edu.ua/docs/2/09gorcsf.pdf>.

5. Заболотська О. О. Методика викладання іноземних мов у ВНЗ. Херсон: Айлант, 2010. 288 с.
6. Занюк С. Психологія мотивації та емоцій: навч. посіб. / Волиндерж ун-ту ім. Лесі Українки. Луцьк, 1997. 352 с.
7. Кириллов В. К. Методологическая культура учителя, ее формирование в учебном процессе педвуза. *Новые исследования в педагогических науках*. М., 1991. С 75–78.
8. Методологическое сознание в современной науке / за науч. ред. П. Ф. Йолон, С. Б. Крымский, Б. А. Парахонский и др. К. : Наук. думка. 1989. 336 с.
9. Нагорний Б.Г., Яковенко Л.М., Яковенко А.В. Студентство і сучасність. Київ: Арістей, 2005. 164 с.
10. Осипова Е.К. Структура педагогического мышление учителя. *Вопросы психологии*. 1987. С. 144 – 146.
11. Сухомлинский В. А. О воспитании. М.: Политиздат, 1973. 272 с.
12. Терлецька Л. Основи психології спілкування. Київ: Главник, 2002. 112с.

Smutchenko O. S

COMPONENTS OF THE SUBULTURE OF THE FUTURE TEACHER OF FOREIGN LANGUAGES

The article examines the components of subculturs of the future teacher of a foreign language. The concept of modernization of modern Ukrainian education provides training of competent specialists at the level of world standards, socially and professionally mobile, competitive in the domestic, European and world labor markets. A modern teacher should have many competences and competences, which are formed precisely in the philological departments of higher education and they are the components of professionalism. In this case, it will be important to consider the culture of

thinking, speech culture, personal culture as the components of subculture of the future teacher of foreign languages.

The purpose of the article is to reveal the components of the subculture of the future teacher of foreign languages. The notions "culture of thinking", "culture of speech", "personal culture" as important components of the subculture formation of students - future teachers of foreign languages in pedagogical science are characterized. The professional culture of a future specialist of foreign languages is determined by the specifics of subjects, such as "The Practical Course of the English Language", "Practical Phonetics of the English Language", "Lexiconology", "Stylistics".) and individual psychological abilities. The personal culture of the future specialist of foreign languages is formed both in the university audience, where he/she learns to evaluate himself. As usual also tutors study students by personal example - mutual respect, correctness, a sense of measure in expressing their thoughts and communicate with another students and colleagues. Tutors try to create the personal culture of the student, where there is a certain slang that student uses in life. Many factors contribute to the formation of a personal culture, for example, the culture of a family. The specificity of disciplines, which influences the formation of professional culture and subculture of students, is considered. It is established that the subculture includes three main components: a culture of thinking, a culture of communication and a personal culture. It is determined that the professional culture of the future teacher is formed under the influence of educational disciplines and external factors.

Keywords: subculture, culture of thinking, communication culture, speech culture, personal culture, professional culture, subjects, foreign language teachers.